

Опубліковано: Економіка, фінанси та менеджмент: сучасний стан, тенденції, перспективи розвитку в Україні та світі: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 29 січня 2018 р.): у 2 ч. – Полтава: ЦФЕНД, 2018. – Ч. 1. – 95 с. – С. 28-30

УДК 332.14.2:338.26"313":330.12

Почерніна Н.В.

к.е.н., доцент

доцент кафедри економіки

Таврійський державний агротехнологічний університет

ПРІОРИТЕТИ РЕГІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ В АСПЕКТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Приєднання України до глобального процесу забезпечення сталого розвитку започаткувало процес розробки регіональних стратегій з урахуванням 17 Цілей Сталого Розвитку (ЦСР), які були затверджені на Саміті ООН зі сталого розвитку у 2015 році [1] та адаптовані до національних особливостей [2, с. 3]. Цей процес вимагає від місцевих органів влади, по-перше, комплексного підходу до середньострокового планування для одночасної реалізації завдань в системі «економіка – суспільство - природа»; по-друге, висуває потребу «у скороченні переліку пріоритетів регіонального розвитку з метою концентрації фінансових ресурсів на основних завданнях, які матимуть системний та довгостроковий вплив на розвиток регіонів та національної економіки в цілому» [3, с. 4].

Відправним пунктом формування стратегій розвитку на період до 2030 року є оцінка поточної ситуації та виявлення найбільш гострих проблем, притаманних регіону у даний період часу. Одним із найбільш значимих показників для такого аналізу є інтегральний регіональний індекс людського розвитку (РІЛР), який враховує матеріальні, соціальні та екологічні умови життя населення. Дане дослідження має на меті визначити пріоритетні ЦСР для різних регіонів України на базі показника РІЛР за період 2014-2016 рр.,

розрахованого фахівцями Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В.Птухи НАН України [4, с. 37-65].

Із 17 ЦСР, визначених на національному рівні, є цілі, реалізація яких потребує зусиль усіх макроекономічних суб'єктів без конкретизації до регіональної приналежності, зокрема: пом'якшення наслідків зміни клімату; мир, справедливість та сильні інститути; гендерна рівність; партнерство заради сталого розвитку. Реалізація інших 13 цілей реалізація відбувається, передусім, на регіональному рівні, тому визначення стратегічних пріоритетів є важливим завданням для місцевих органів влади. Авторське бачення пріоритетних цілей сталого розвитку з урахуванням рейтингу регіонів на базі РІЛР представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Соціальні цілі розвитку регіонів України на період до 2030 року*

Області**	Складова РІЛР з найнижчим рейтингом регіону за 3 роки	Найпроблемніший індикатор у визначеній складовій РІЛР	Відповідна ЦСР
Вінницька	Комфортне життя	Обладнання будинків у сільській місцевості централізованою каналізацією та водовідведенням, газопостачанням або підлоговою електроплитою	Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови
	Гідна праці	Частка працівників, які отримують зарплату менше 1,5 прожиткових мінімумів, %	Ціль 8 Гідна праця та економічне зростання
Волинська	Добробут	Кількість мінімальних продуктових кошиків, які можна придбати за середньодушовий дохід	Ціль 1 Подолання бідності
Дніпропетровська	Відтворення населення	Ймовірність дожити від 20 до 65 років	Ціль 3 – Міцне здоров'я і благополуччя
Житомирська	Добробут	Питома вага домогосподарств, які мають всі товари тривалого користування базового набору (телевізор, холодильник, пральна машина), %	Ціль 1. Подо- лання бідності Ціль 9. Про- мисловість, інновації та інфраструктура
Закарпатська	Освіта	Частка осіб із освітою не нижче рівня "базова вища" серед населення	Ціль 4. Якісна освіта

		25 років і старше, %	
Запорізька	Комфортне життя	Інтегральний показник стану навколишнього середовища	Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші Ціль 14 Збереження морських ресурсів
Івано-Франківська	Освіта	Чистий показник охоплення дошкільними навчальними закладами дітей віком 3-5 років, %	Ціль 4 Якісна освіта
Київська	Соціальне становище	Кількість хворих із вперше встановленим діагнозом алкоголізму і алкогольних психозів, розладу психіки та поведінки внаслідок вживання наркотиків та інших психоактивних речовин	Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво
Кіровоградська	Соціальне середовище	Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (на 100 тис. дітей у віці 0-17 років)	Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя
Львівська	Добробут	Кількість мінімальних продуктових кошиків, які можна придбати за середньодушовий дохід	Ціль 1. Подолання бідності
Миколаївська	Соціальне середовище	Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (на 100 тис. дітей у віці 0-17 років)	Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя
Одеська	Соціальне середовище	Кількість хворих із вперше встановленим діагнозом активного туберкульозу (на 100 тис. населення)	Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя
Полтавська	Комфортне життя	Забезпеченість житлом у міських поселеннях (загальна площа на 1 особу), кв. м.	Ціль 11 Сталий розвиток міст і громад
Рівненська	Добробут	Рівень бідності за відносним критерієм (питома вага населення, еквівалентні сукупні витрати якого не перевищують 75 % медіанного рівня), %	Ціль 1. Подолання бідності
Сумська	Комфортне життя	Питома вага квартир (одноквартирних будинків), обладнаних централізованим газопостачанням або підлоговою електроплитою у сільській місцевості, %	Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови. Ціль 7. Доступна та чиста енергія
Тернопільська	Гідна праця	Рівень зайнятості населення (частка зайнятих серед населення 18-65 років), %	Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання
Харківська	Відтворення населення	Сумарний коефіцієнт народжуваності	Ціль 3. Міцне здоров'я і

			благополуччя
Херсонська	Добробут	Питома вага домогосподарств які робили заощадження, або купували нерухомість, %	Ціль 10. Скорочення нерівності
Хмельницька	Комфортне життя	Обсяг реалізованих населенню послуг (на 1 особу)	Ціль 10 Скорочення нерівності
Черкаська	Гідна праця	Частка працівників, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, %	Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови
Чернівецька	Освіта	Середній бал за результатами зовнішнього незалежного оцінювання (по всіх предметах)	Ціль 4. Якісна освіта
Чернігівська	Відтворення населення	Сумарний коефіцієнт народжуваності	Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя

* Складено автором

** Без Автономної Республіки Крим, Донецької та Луганської області

Орієнтація регіональних стратегій на реалізацію цілей сталого розвитку, що мають пріоритетний характер для даної території, дозволять підвищити рівень середньострокового планування та науково обґрунтувати «дерево цілей» соціально-економічного розвитку територій на перспективу до 2030 року.

Список літератури

1. The Millennium Development Goals Report. – New York : United Nations, 2015. 75 p.
2. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь 2017 / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. 176 с. [Електронний ресурс] – Джерело доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=6f446a44-9bba-41b0-8642-8db3593e696e&title=NatsionalnaDopovid-tsiliStalogoRozvitku-Ukraina>
3. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року / Затверджена КМУ 6 серпня 2014 [Електронний ресурс] – Джерело доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>
4. Регіональний людський розвиток : стат. бюлетень / / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 66 с.